

Daniel Korzan

Szkoła Wyższa

im. Pawła Włodkowica w Płocku

Prace VI Międzynarodowej Konferencji Nauka a jakość życia. Perspektywy i wyzwania III Tysiąclecia.

STUDIUM VILNENSE, 2000, vol. 9, nr 2, s. 405.

Licząca 405 stron czterojęzyczna (angielski, litewski, polski i rosyjski), wydana w 2001 roku, publikacja stanowi pokłosie szóstej edycji Międzynarodowej Konferencji **Nauka a jakość życia**, odbywającej się w Wilnie w dniach 22-24 czerwca 2000 pod hasłem *Perspektywy i wyzwania III Tysiąclecia*. Organizacji Konferencji patronowały następujące instytucje: Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy, Instytucja Wyższej Użyteczności Publicznej UNIVERSITAS STUDIORUM POLONIA VILNENSIS, Uniwersytet w Białymstoku, toruński Uniwersytet Mikołaja Kopernika, warszawska Szkoła Główna Handlowa i Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku.

Radę Programową Konferencji stanowili: prof. dr hab. Romuald Brazis – przewodniczący (Wilno), dr Tomasz Dołęgowski z Warszawy, dr Eugeniusz G. Wasilewski z Wilna, prof. dr hab. Czesław Łapicz z Torunia, prof. dr Artur Starczewski z Katowic, prof. dr hab. Bolesław Wojciechowicz z Poznania, prof. dr hab. E. Anna Wesołowska z Płocka, prof. dr hab. Jan Jaszczanin z Wilna, dr Henryka Ilgiewicz z Wilna, doc. dr Halina Turkiewicz z Wilna, prof. dr hab. Maria Hanneberg z Warszawy, prof. dr hab. Adam Jamróż z Białegostoku, prof. dr hab. Hipolit Mogilnicki z Wilna, prof. dr hab. Zdzisław Wałaszewski z Londynu, dr Irena Mikłaszewicz z Wilna, dr Jarosław Wołkonowski z Wilna oraz dr Zbigniew Paweł Kruszewski z Płocka.

Finansowego wsparcia organizatorom udzielił Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie oraz Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Redakcją naukową i opracowaniem tomu zajęli się: prof. Romuald Brazis i dr Jarosław Wołkonowski.

Wydawcami tomu są: UNIVERSITAS STUDIORUM POLONIA VILNENSIS i Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy, zeszyt ukazał się

jednak dzięki finansowej pomocy Uniwersytetu w Białymstoku i Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

Prace podczas Konferencji odbywały się w sześciu sekcjach, ten sam podział przyjęto również w publikacji:

- *Polityka – kwestie mniejszości narodowych w procesie integracji europejskiej.*
- *Wilno jako ośrodek nauki i kultury (pogranicze Wschodu i Zachodu).*
- *Oświata – modele szkolnictwa i edukacji w III Tysiącleciu.*
- *Problemy socjalne.*
- *Problemy ochrony zdrowia.*
- *Wartościowanie jakości życia.*

W słowie wstępnym prof. Romuald Brazis przedstawił dziesięcioletni dorobek Konferencji (bo odbywają się one co dwa lata) oraz w skrócie zaprezentował wileńską Uczelnię.

W sekcji pierwszej tomu zamieszczono czternaście artykułów, poświęconych mniejszościom narodowym w integrującej się Europie. Sekcję otwiera artykuł Aleksandra Srebrakowskiego z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego, wyjaśniający podłoże historyczne współczesnych postaw Polaków na Litwie. Drugim jest artykuł prof. Witolda Wojdyło, ze Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku prezentujący znaczenie edukacji politycznej w procesie integracji europejskiej. Dalej prezentowany jest angielski tekst Andrzeja Rączoska z katowickiej Akademii Ekonomicznej im. Karola Adameckiego, zatytułowany *Co-operation Within Euro-regions and the Problems of Borderland and Ethnic Minorities*, poświęcony współpracy w zakresie euroregionów i problemom kresów oraz mniejszości etnicznych. Poseł na sejm Republiki Litewskiej, Jan Sienkiewicz, zaprezentował w swoim artykule udział Polaków w politycznym życiu Litwy na przestrzeni lat 1988-2000. Artykuł Renaty Pawłowskiej z Uniwersytetu Gdańskiego prezentuje problematykę mniejszości narodowych w ramach wyznaczonych przez Unię Europejską. Teresa Walewska-Przyjałkowska z warszawskiej Politechniki przedstawiła postać Andrzeja Boboli, jego życie, świadectwo wiary, dzieje jego kultu, dystyngując go jako Znak Nadziei na III Tysiąclecie. Zasadzie samostanowienia narodów w prawach międzynarodowych artykuł swój poświęcił Andrzej Perkowski z Uniwersytetu białostockiego. O implikacjach kapitalizmu globalnego i *alliance capitalismu* dla regionu Europy Środkowo-Wschodniej tekst przygotował Tomasz Dołęgowski z Kolegium Gospodarki Światowej warszawskiej SGH. Henryk Wnorowski z białostockiego Uniwersytetu na przykładzie polskiego złotego prezentuje w swoim referacie

znaczenie wymienialności waluty narodowej w procesie transformacji. Małgorzata Żenkiewicz z toruńskiego UMK omawia konkurencyjność polskiej gospodarki, w perspektywie rozwoju i organizacji sfery naukowej – badawczo-rozwojowej. Skargę konstytucyjną jako środek ochrony praw obywateli RP przedstawia Łukasz Małyś z Wydziału Prawa i Administracji tegoż samego Uniwersytetu. Jarosław Wołkonowski – przedstawiciel Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy i Wileńskiego Uniwersytetu zaprezentował politykę państwa polskiego wobec mniejszości żydowskiej w Wilnie w okresie międzywojennym. Dzieje osadnictwa na ziemi sejneńskiej oraz typologię osobistych charakterystyk dzieci uzdolnionych ze społeczności etnicznych jedno- i wielokulturowych zreferował Walenty Filipenka z Wyższej Szkoły Suwalsko-Mazurskiej w Suwałkach.

Sekcja druga, zawierająca trzynaście referatów przedstawia Wilno jako ośrodek kultury i nauki na pograniczu Wschodu i Zachodu. W tematykę tą wprowadza artykuł Sławomira Kalembka z Instytutu Historii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie poświęcony Uniwersytetowi Wileńskiemu jako ponadnarodowemu ośrodkowi kształcenia artystów w latach 1797-1939. Prof. Józef Półturzycki, dziekan Wydziału Pedagogicznego Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku wygłosił referat dotyczący muzeów Adama Mickiewicza i pamiątek po nim jako form łączenia kultury Wschodu i Zachodu. Autor prezentuje wątki z życia Mickiewicza w Wilnie, Paryżu, Nowogródku i Zaosiu oraz w Konstantynopolu. O tradycji mickiewiczowskiej w polskim życiu kulturalnym międzywojennego Wilna pisze Maria Ankudowicz-Bieńkowska. Walentyna Krupowies z Uniwersytetu Warszawskiego zaprezentowała Wilno jako kulturową przestrzeń wspólną, kulturę pogranicza. Obraz Wilna utrwalony na kartach pocztowych z przełomu XIX i XX wieku, zilustrowany trzynastoma rycinami, prezentującymi pocztówki, pochodzące w większości z własnej kolekcji, przedstawił Daniel Sabat z Katedry i Zakładu Patomorfologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. Henryka Ilgiewicz z Instytutu Filozofii i Socjologii Litwy zaprezentowała działalność Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie na przestrzeni lat 1907-1939. Historię wileńskiego uniwersyteckiego położnictwa i ginekologii przed powołaniem Uniwersytetu Stefana Batorego przedstawił Marcin Leśniewski z Katedry i Zakładu Historii Medycyny Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. Paweł Grycewicz z Wydziału Prawa KULu przypomniał sięgające XVII wieku tradycje nauczania w Wilnie Prawa Rzymskiego. O białoruskich organizacjach akademickich działających na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie swój referat wygłosił członek Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych w Wilnie Waldemar Szełkowski. Uroki Wilna, jego *genius loci*, opiewał Tadeusz Zwiłnian Grabowski ze szczecińskiego oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Renata Urban z Instytutu Wychowania Fizycznego w Gorzowie Wielkopolskim przybliżyła słuchaczom i czytelnikom tradycje zorganizowanego ruchu sportowego na

Wileńszczyźnie, ze szczególnym uwzględnieniem hippiki w okresie międzywojennym. Twórczość Adama Mickiewicza w opinii litewskiego, dziewiętnastowiecznego poety i tłumacza, Vincasa Kudiurki i jej narodowościowy aspekt zaprezentowała Bożena Ząbkiewicz z wileńskiego Universitas Studiorum Polona. Kolejny, bogato ilustrowany (15 reprodukcji), tekst poświęcony jest wileńskim kartom pocztowym, tym razem najwcześniejszym, jego autorem jest Daniel Sabat.

Rozważania nad **modelami szkolnictwa i edukacji w III Tysiącleciu**, w kolejnej, trzeciej, najobszerniejszej, liczącej aż trzydzieści trzy artykuły, sekcji rozpoczyna Jan Kida z rzeszowskiej WSP, pisząc o ideach kształcenia humanistycznego dla przyszłości w aspekcie współczesnej cywilizacji technicznej, precyzując założenia nowoczesnej edukacji, cele i zadania wychowania humanistycznego oraz rolę literatury i sztuki w wychowaniu humanistycznym. Aldona Kopik z WSP w Kielcach dokonała komparatystycznego zestawienia europejskich systemów edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem nowej, zreformowanej struktury szkolnictwa polskiego. Zadaniom współczesnej szkoły wobec edukacji humanistycznej, międzykulturowej i globalnej referat swój poświęcił Andrzej Meissner z rzeszowskiej WSP. Rozwój szkolnictwa wyższego w okresie transformacji systemowej w Polsce zaprezentowała Cecylia Sadowska-Snarska z białostockiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej. Zbigniew Paweł Kruszewski i Tomasz Paweł Kruszewski – kanclerz Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica, Senator RP i Dyrektor Biura Kanclerza – dokonali wnikliwej analizy koncepcji założenia i rozwoju uczelni wyższej w Płocku oraz podjęli próby refleksji nad stanem wykształcenia Polaków. *Jakość edukacji zintegrowanej w zreformowanej szkole* była tematem referatu autorstwa Jolanty Szada-Boryszkowskiej, z Wydziału Pedagogiki i Psychologii białostockiego Uniwersytetu. Romanas Vasiliauskas z Vilniaus Pedagoginis Universitetas w artykule zatytułowanym *Žmogaus raidos veiksniai Lietuvių liaudies pedagogikoje* dokonał analizy indywidualnego rozwoju w litewskiej pedagogice narodowej w perspektywie historycznej. O jakości kontaktów interpersonalnych między rodzicami i nauczycielami w placówkach wychowania przedszkolnego tekst swój zaprezentowała Elżbieta Jaszczyszyn z Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Uniwersytetu w Białymstoku. Tadeusz Miczka z Uniwersytetu Śląskiego zaprezentował referat dotyczący nowych zachowań ludzkich, wywołanych „niezwykle bogatym repertuarem dzisiejszych praktyk komunikacyjnych”. Edukacją dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w makroregionie opolskim zajęli się: Bożena Bobeł z Instytutu Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Opolskiego i Stefan Szymura z Wydziału Fizyki Politechniki w Opolu. Halina Turkiewicz z Katedry Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Wilnie przedstawiła świat wartości twórczej młodzieży litewskiej i rolę kształcenia literackiego w szkole w jej kształtowaniu. O losach bitwy, stoczonej przez wojska Hannibala i Rzymian, nad rzeką Tycyną

(Ticinus) w 218 roku p.n.e. przypomniał w swoim referacie Miron Wolny z Toruńskiego UMK. Dr Agnieszka Wielgus – prodziekan Wydziału Pedagogicznego Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku – zaprezentowała komunikat z badań dotyczących motywacji studentów studiów stacjonarnych SWPW do wyboru zawodu pedagoga. Prof. Marian Bybluk z Wydziału Pedagogicznego płockiej SWPW przedstawił współczesne polskie orientacje pedagogiczne, prezentowane w świetle opracowań encyklopedycznych. Wdrażaniem autodecepcji, zakładającej uznawanie dwóch sprzecznych poglądów, przez nauczycieli akademickich, zajęła się Zofia Mydlak z Uniwersytetu Opolskiego. Średnie szkolnictwo na Litwie w okresie okupacji hitlerowskiej, w latach 1941-1944 oraz funkcjonowanie Autorskiej Szkoły Samorozwoju w systemie kształcenia współczesnego przedstawił Aleksander Sokołowski z wileńskiego Uniwersytetu Pedagogicznego. Irena Wolny z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zaprezentowała wachlarz umiejętności dydaktycznych nauczyciela jako warunek właściwego wdrażania reformy edukacji w Polsce. Rolę fenologii w kształtowaniu kultury ekologicznej i możliwości poznawania środowiska przyrodniczego w trakcie zajęć terenowych, wraz z przykładami i rozwiązaniami programowymi opisała Ewa Fleszar z Pracowni Dydaktyki Biologii Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego. Prof. Roman Schulz z Instytutu Pedagogiki UMK w Toruniu zaprezentował odwieczny dylemat ludzkości, dotyczący także, coraz częściej pedagogów – czy dążyć do wprowadzania zmian i innowacji, czy z nimi walczyć. O autoedukacji, ze szczególnym uwzględnieniem autoedukacji logopedycznej, wśród polskich użytkowników sieci Internet pisze Józef Surowaniec z krakowskiej Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej. Bogusław Plawgo z Białostockiej Fundacji Kształcenia zaprezentował potrzeby szkoleniowe małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce. Wyniki badań nad przydatnością w pracy absolwentów zasadniczych szkół zawodowych pięciu specjalności (mechanik naprawy maszyn, krawiec odzieży lekkiej i ciężkiej, pracownik administracyjno-biurowy, operator obrabiarek numerycznych, stolarz) przedstawili Eugenia Joanna Dudek i Henryk Noga z krakowskiej Akademii Pedagogicznej. Włodzimierz Brzeziński, Maria Makris, Monika Lemke i Barbara Górecka z Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego opisali dziecko głęboko upośledzone umysłowo w zabawie, śpiewie, muzyce i świecie języka, wyznaczając tym samym kręgi poszukiwań. Uwarunkowania organizacyjno-materialne w rozwoju wychowania fizycznego i sportu szkolnego w Polsce w latach 1945-1989 nakreślił Leonard Nowak z Instytutu Wychowania Fizycznego w Gorzowie Wielkopolskim. W dwóch tekstach, przygotowanych w języku rosyjskim, Józef Wojnar z Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki opolskiej, zaprezentował historyczne aspekty wychowania fizycznego w wyższych uczelniach. W kolejnym tekście, przygotowanym w języku angielskim Dorota Simpson i Krystyna Żołądkiewicz z Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Gdańskiego opisują

wybrane teoretyczne aspekty głównych ludzkich inwestycji. Przemiany w polskim szkolnictwie zawodowym na tle ewoluujących potrzeb społecznych i gospodarczych zaprezentował Sławomir Koziej z kieleckiej WSP. Eugeniusz Wasilewski ze Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy i wileńskiego Universitas Studiorum Polona dokonał przeglądu bibliografii przedmiotowej prac z zakresu filozofii polskiej, z rozbiciem na historiofilozofię, metafizykę, filozofię społeczną i antropologię filozoficzną, historię filozofii, logikę, etykę, estetykę oraz filozofię prawa, uprawianej na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie w latach 1919-1939. Kwestiami kultury, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów międzykulturowych zainteresowała słuchaczy i czytelników Alicja Szerłaż z Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego. Helena Danel-Dobrzyk z Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie zatytułowała swój referat *Sztuka w edukacji i wychowaniu dziecka w III Tysiącleciu*. Źródła napływu nauczycieli polskich do Szczecina w latach 1945-1948 wskazał Marek Łyskawa z Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego.

Rozważania w sekcji czwartej, poświęconej problemom socjalnym, obejmującej dwadzieścia trzy referaty, otworzyła prof. E. Anna Wesołowska, Prorektor ds. Naukowych Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w tekście zatytułowanym *Kształtowanie świadomości globalnej wobec wyzwań XXI wieku*, zwracając szczególną uwagę na następujące problemy: eksplozję demograficzną i konsumpcyjną, światowy kryzys gospodarczy, militaryzacja, anarchiczny rozwój techniczno-naukowy, zagrożenia i wyzwania ekologiczne, przestarzałość instytucji społecznych oraz lekceważenie chorób społecznych. Rozwojowi technik w III Tysiącleciu, perspektywom i zagrożeniom z nim związanym tekst swój poświęcił Jarosław Świdorski z Instytutu Technologii Elektronowej w Warszawie. Anna Sowińska z Wydziału Nauk Społecznych i Ekonomicznych katowickiego Uniwersytetu swój anglojęzyczny tekst poświęciła nasilającej się w okresie przemian społeczno-ekonomicznych przestępczości. Dynamikę przestępczości na Litwie, na tle wybranych krajów, zaprezentowali Henryk Malewski i Gediminas Žukauskas z Uniwersytetu Prawa w Wilnie. Mariola Mirowska z Instytutu Pedagogiki i Psychologii w Częstochowie zaproponowała poszukiwanie nowoczesnego modelu pracy socjalnej. Jakość życia z perspektywy bezrobocia zaprezentował Romuald Derbis z częstochowskiej WSP. Wiesław Koczur z Akademii Ekonomicznej im. K. Adamieckiego w Katowicach w tekście zatytułowanym *The Pension Reform in Poland Against the International Background* opisuje podstawowe problemy systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce końca XX wieku. Determinanty rozwoju zawodowego człowieka, stan obecny i perspektywy zreferował Bogusław Pietrulewicz z zielonogórskiej WSP. O problemach prawnych i socjalnych zagranicznej adopcji napisała Katarzyna Bagan-Kurluta z Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Poziom infrastruktury jako wyznacznik jakości życia zaprezentował Franciszek Kapusta z Akademii Ekonomicznej im. Oskara

Lange we Wrocławiu. Alicja Sosnowska i Anna Kłopotek z Katedry Zarządzania Innowacjami warszawskiej SGH przedstawiły referat na temat wpływu na wzrost jakości życia innowacji produktowych i technologicznych. Stan ekologiczny nowej, zbudowanej w końcu lat 60., zamieszkałej przez 40 tysięcy ludzi, dzielnicy Wilna – Łazdynai – zreferował Ryszard Kuźmo, członek eStowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy. Julius Christauskas z Wileńskiego Uniwersytetu Technicznego im. Giedymina pokazał możliwości i perspektywy współpracy w przygranicznej strefie polsko-litewskiej. *Teoretyczne aspekty wykorzystywania zasobów naturalnych w zrównoważonym rozwoju gospodarczym* to temat referatu Marka Zarębskiego z Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu. Anna Adamowicz z Vilnaus Aukštesnioji Žemes Ūkio Mokykla w bogato ilustrowanym artykule przedstawiła folklor i obrzędowość jako formę uatrakcyjniana agroturystyki. Bramy i portale polskich miast (Gdańska i Krakowa) jako wymierny element kultury materialnej zaprezentowała Renata Przewłocka z Wydziału Architektury Politechniki Łódzkiej. Marian Żenkiewicz z Instytutu Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych „Metalchem” w Toruniu, poruszając następujące problemy: recykling surowcowy i materiałowy, spalanie, składowanie odpadów, zreferował problem tworzyw sztucznych i jego implikacje dla ekologii. Analizę i prognozy wykorzystania surowców tekstylnych z uwzględnieniem rozwoju przedzenia bezwzrzedionowego opisali Tadeusz Jackowski, Barbara Chylewska, Danuta Cyniak z Katedry Technologii i Budowy Przędz Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej. Stefan Joniak z Instytutu Mechaniki Stosowanej Politechniki Poznańskiej zaprezentował optymalizację konstrukcji złożonej z płyty pierścieniowej i długiej powłoki walcowej, obciążonej siłami obwodowymi na wewnętrznym brzegu płyty. Zastosowania nadtlenu wodoru zaprezentowali w dwóch artykułach pracownicy Wydziału Chemii i Technologii Chemicznej Akademii Rolniczo-Technicznej w Bydgoszczy: Sławomir Żak, Teresa Rauckytė *The Application of Hydrogen Peroxide in the Wastewater Treatment Processes* oraz Sławomir Żak *Hydrogen Peroxide Application in Sewages Pretreatment Processes*. Jerzy Nowicki z Instytutu Silników Spalinowych i Podstaw Konstrukcji Maszyn Politechniki Poznańskiej poddał analizie bezpieczeństwo, jakość i skuteczność pracy hamulców kolejowych. Zastosowanie tlenu magnezu w otrzymywaniu wolnych od siarki paliw płynnych opisali Božena Valužienė, Gražina Smolianskienė, Antanas Kaminskas z Higienos Institutas, UAB „Envestat”, Termoizolacijos Institutas.

Obrady sekcji poświęconej problemom ochrony zdrowia otworzyły Maria Hennenberg i Maria Stasiulewicz i objęły 26 wystąpień. Tekst referatu na temat: *Zioła Wileńszczyzny w leczeniu chorób gerontologicznych (w świetle najnowszych osiągnięć światowej etnofarmakologii)* niestety nie został w całości przedłożony do druku¹. Pierwszym zatem artykułem zamieszczonym w tej

¹ Streszczenie artykułu publikuje: „Studium Vilnense” 2000, vol. 9, nr 1, s. 32.

sekcji jest praca Marty Ślimok, Jolanty Białek-Kalety, Barbary Kality, Alicji Sikory, Anny Obuchowicz z Katedry i Oddziału Klinicznego Pediatrii w Bytomiu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach i Daniela Sabata z Zakładu Patomorfologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze Śląskiej Akademii Medycznej, podejmująca problem nasilającej się alergii na białko sojowe u dzieci. Jūratė Lubytė, Albertas Vitkus, Ingrida Balanytė, Kęstutis Baltrušaitis i Adelė Azaravičienė z Kauno Medicinos Univesitetas, Katedry Histologii-Embriologii Kardiologijos Institutas zaprezentowali właściwości morfologiczne i czynnościowe tkanek serca w przypadku ischemii krótkotrwałej. Problemy metodologiczne i stan badań na problemami aktywności ruchowej na poziomie rozwoju somatycznego i funkcjonalnego człowieka zreferował Jan Szopa z katowickiej AWF i Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim. Ryszard Kopański z Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego zaproponował zastosowanie pobudzania elektrycznego mięśni kończyn dolnych jako środka skracającego okres pourazowej odnowy. Ocena profilu lipidowego u osób w różnym wieku w świetle zmian miażdżycowych zreferowały Wiesława Orowicz, Maria Brzezińska, Agata Pytasz i Urszula Woźniak z Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego. Daniel Sabat, Wojciech Zajęcki i Andrzej Gabriel z Katedry i Zakładu Patomorfologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze oraz Alicja Sikora i Barbara Kalita z III Katedry i Oddziału Klinicznego Pediatrii w Bytomiu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach dokonali analizy morfologicznej zapaleń błony śluzowej jelita cienkiego u dzieci. Wyniki badań przedklinicznych krzemowej pochodnej hydroksyetylocelulozy, jako nowego materiału implantacyjnego w stomatologii przedstawili Beata Wierucka-Młynarczyk, Halina Książek-Bąk, Grażyna Bulek-Juranek i Leszek Ilewicz z Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej Chorób Przyzębia oraz Daniel Sabat z Katedry i Zakładu Patomorfologii Śląskiej Akademii Medycznej. Grażyna Bulek-Juranek, Halina Książek-Bąk i Beata Wierucka-Młynarczyk natomiast zaprezentowały ocenę czynników miejscowego ryzyka zapadalności na choroby przyzębia uczniów szkół średnich Zabrze. Agata i Marian Pytaszowie oraz Wiesława Orowicz z Katedry Fizjologii Uniwersytetu Szczecińskiego dokonali porównania wybranych parametrów układu oddechowego u studentek II i IV roku różnych kierunków studiów. Dobowe i sezonowe rytmy wydzielania hormonów regulujących procesy rozrodcze u ssaków przedstawiły przedstawicielki Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego: Dorota Gryka-Nowaczyk, Wiesława Orowicz i Maria Brzezińska. Jūratė Lubytė, Albertas Vitkus, Ingrida Balanytė, Adriana Vinklerytė i Adelė Azaravičienė zreferowali reaktywność tkanek sercowych przy zawale mięśnia sercowego. Na pytanie *Czy pole magnetyczne o częstotliwości 0,001-10 Hz (ULF) wywiera wpływ na ludzki organizm?* próbowały odpowiedzieć Aleksandra Krzystolik, Wiesława Orowicz i Maria Brzezińska z Katedry Fizjologii Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego. Nijolė Jaščanimienė z

wileńskiego Pedagoginis Universiretas w artykule *Kreatino suplementu reikšmė fizino darbingumo potencialo gerinimui* opisuje wyniki najnowszych badań nad wpływem kreatyny na mięśnie. Na przykładzie Szpitala Miejskiego w Rudzie Śląskiej pracowniczka jego Oddziału Chorób Płuc – Maria Rosół-Kusz, wspólnie ze Zbigniewem Szczurkiem i Danielem Sabatem, zreferowała problem diagnostyki gruźlicy i raka układu oddechowego. O lęku przed chorobą psychiczną u nauczycielek klas początkowych referat przygotowała Beata Diomszyna z Kliniki Pediatrii Społecznej i Psychiatrii Dziecięcej Uniwersytetu Wileńskiego oraz Universitas Studiorum Polona Vilnensis. Problemem wykrywania bocznych skrzywień kręgosłupa poruszyli goście z Zakładu Pływania Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego: Wioletta Łubkowska, Tomasz Zalewski i Wiktor Iwanowski. Problem zdrowia, jako wyznacznika lepszej jakości życia przedstawiła Bożena Zawadzka z Kieleckiej WSP. Aleksander Stuła z gorzowskiego Instytutu Wychowania Fizycznego zaprezentował kierunki rozwoju gry w piłkę nożną, analizując Mistrzostwa Świata z lat 1990-1998, natomiast Maria Nowak omówiła problem uczestnictwa polskich kobiet w ogólnodostępnym sporcie na tle zmian w organizacji kultury fizycznej. Aleksandra Wagner z Wydziału Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska krakowskiej AGH na podstawie badań ankietowych zreferowała istotę wypoczynku nad wodą jako istotnego elementu wpływającego na jakość życia. Wyniki badań nad wydolnością fizyczną młodych mężczyzn, studentów Gorzowskich uczelni, prowadzonych z użyciem step-testu YMCA² zaprezentowali przedstawiciele tamtejszego Instytutu Wychowania Fizycznego: Rafał Pakuła, Barbara Sobańska, Kazimierz Szyszka. Dwa referaty przedstawił Jerzy Eider z Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego: *Wpływ ćwiczeń Callaneticsu na poziom siły dynamicznej i gibkości u dziewcząt w wieku 16-19 lat* oraz *Some Motor Skills of Adolescent Boys*, czyli „wybrane zdolności motoryczne u chłopców w wieku dojrzewania”. Józef Tatarczuk, Ryszard Asienkiewicz i Aleksander Stuła z WSP w Zielonej Górze i Instytutu Wychowania Fizycznego w Gorzowie Wielkopolskim zaprezentowali w przygotowanych w języku angielskim tekstach: wpływ cyklu miesięcznego na efektywność motoryczną i psychiczną studentek oraz charakterystykę studentek i studentów zielonogórskiej WSP, uwzględniając ich zewnętrzne otoczenie.

Ostatnią, liczącą osiemnaście artykułów sekcję, poświęconą wartościowaniu jakości życia otwiera tekst Marka Gnizdowskiego z Zakładu Chemii Ogólnej Instytutu Fizjologii i Biochemii Akademii Medycznej w Łodzi, zatytułowany: *Nieobyczajność uczonych*. Autor poruszył drażliwą kwestię etyki w badaniach naukowych, koncentrując swoje rozważania na rosnącej liczbie nadużyć, plagiatów, fałszerstw i fabrykowania wyników w naukach przyrodniczych i biomedycznych. Próby wykazania relacji między „jakością

² Step-test YMCA (Young Men's Christian Association) polega na trzyminutowym wchodzeniu na stopień o wysokości 30,5 cm. Tuż po próbie i po minucie odpoczynku badano częstość skurczów serca.

wyborów” a przyświecającą konferencji „jakością życia” dokonała Grażyna Klamecka-Roszkowska z Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu w Białymstoku. Henryk Walukiewicz z Politechniki Gdańskiej zaprezentował perspektywy inżynierii na przełomie tysiącleci, wskazując klucz do jej nowego rozumienia. Referat zatytułowany *Technopol a personalistyczny obraz organizacji* przedstawił Bronisław Bombała z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Jacek Brdulak z warszawskiej SGH, w oparciu o swoje wystąpienie na konferencji „Północ-Południe. Konflikt czy współpraca?” opisał kulturową przestrzeń komunikacji międzyludzkiej w biznesie. Porównania systemów wartości u młodzieży motorycznie sprawnej i upośledzonej dokonali Bożena Bobeł z Instytutu Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Opolskiego i Stefan Szymura z Wydziału Fizyki Politechniki Opolskiej. Dwa kolejne teksty poświęcono problemom andragogicznym, problemom osób starszych. Pierwszy, Ryszarda Kuźmo z wileńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku *Nauka a jakość życia seniora* i drugi *Człowiek starszy wobec nauki XXI wieku* autorstwa Zofii Iwanickiej z Mokotowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Warszawie. Poglądy prof. Juliana Aleksandrowicza, świadomość zagrożeń współczesnej cywilizacji oraz zadania stawiane medycynie u progu III Tysiąclecia zreferowała Maria Kempa z Katedry i Zakładu Historii Medycyny Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. Dariusz Barbaszyński z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego natomiast zaprezentował postać polskiego sławisty i filozofa – Mariana Zdziechowskiego, który urodził się i wychował w okolicach Mińska Litewskiego oraz jego refleksje nad etycznym powołaniem inteligencji. Tradycjom romantycznym i szansom ich kultywowania w świecie informatycznych przemian referat swój poświęcił Jacek Luszczyna z Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego. Ryszard Volskis zaprezentował w swoich referatach: nowe spojrzenie na problem gatunków w ujęciu przestrzennym (*Modern Definition of Species as a Spatial System*) oraz tajemnice oddziaływania na życie niewidzialnych cyklonów.³ Zenonas Bajorniūnas z Katedry Socjologii Pedagogiki wileńskiego Uniwersytetu Pedagogicznego opublikował tekst poświęcony poglądom Liliana Glassa, zatytułowany *Lilian Glass Klausimynas „Nuodingi Žmonės”*. Problem przebaczenia jako psychologicznej strategii radzenia sobie z poczuciem krzywdy poruszył kierownik Katedry Psychologii na Wydziale Pedagogicznym Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, ks. prof. Romuald Jaworski, który wcześniej, wspólnie z ks. Józefem Aszkiełowiczem, zainaugurował Konferencję w Kaplicy Ostrobramskiej. Postaci Stanisławy Leszczyńskiej, znakomitej położnej, więźniarce obozu w Oświęcimiu, jako aniołowi miłosierdzia wystąpienie swoje poświęciła Dorota Ordys z Kolegium Kształcenia Umiejętności Pielęgniarskich Śląskiej Akademii Medycznej w

³ Mianem „niewidzialnego cyklonu” określa autor wzrost aktywności słonecznej (SA).

Katowicach. Klamrą zamykającą konferencję i za razem, będącą jej plonem publikację, jest tekst Elżbiety Budakowskiej z Uniwersytetu Warszawskiego i Janusza Lecha Siemińskiego z Politechniki Łódzkiej podejmujący kulturowe i przestrzenne aspekty zintegrowanego rozwoju obszarów transgranicznych Polski i Litwy.

W ciągu trzech dni, stu osiemdziesięciu trzech badaczy, w stu dwudziestu trzech artykułach, zaprezentowało w zakresie sześciu grup tematycznych swoje, spostrzeżenia, wyniki badań, fascynacje i przemyślenia nad możliwościami poprawy jakości życia, czego owocem jest opisany powyżej zeszyt.

Niestety ograniczenia finansowe spowodowały wydanie pozycji bardzo małym nakładem, tylko 300 egzemplarzy, co w wielu przypadkach uniemożliwi zainteresowanym dotarcie do zgromadzonych w publikacji materiałów.